कृत्वा न तत् फलमवाप्नुयात्। श्रीचन्दनञ्च सरलः सालः कालागुरुस्तथा। उदयः सुरथः कन्दो रक्तविद्रुम एव च। पीतसालः परिमलो विमर्दीकाऽसनस्तथा। नमेरुर्देवदारुश्च विल्वसारोऽथ खादिरः। सन्तानः पारिजातश्च हरिचन्दनवल्लभौ। वृक्षेषु धूपाः सर्वेषां प्रीतिदाः परिकीर्तिताः। अरालः सह सूत्रेण श्रीवासः पटवासकः। कर्पूरः श्रीकरश्चैव परागः श्रीहरामलौ। सर्वौषधिरजोजातो वाराहश्चूर्ण उत्कलः। जातीकोषस्य चूर्णञ्च गन्धः कस्तूरिका तथा। क्षोदे वृत्ते च गदिता धूपा एते उदाहृताः। यक्षधूपो वृकधूपः श्रीपिष्टोऽगुरु झर्झरः। पत्रिवाहः पिण्डधूपः सुगोलकण्ड एव च। अन्योन्ययोग निर्यासा धूपा एते प्रकीर्तिताः। एतैर्विधूपयेद्देवान् धूमिभिः कृष्णवर्त्मना। येषां धूपोद्भवैर्घ्राणैस्तुष्टिं गच्छन्ति जन्तवः। निर्य्यासश्च परागश्च काष्ठं गन्धस्तथैव च। कृत्रिमश्चेति पञ्चैते धूपाः प्रीतिकरा मताः। न यक्षधूपं वितरेत् माधवाय कदाचन। न रक्तविद्रुमं मह्यं सुरथः स्कन्दिने तथा। यक्षधूपः पत्रिवाहः पिण्डधूपः सुगोलकः। कृष्णागुरुः सकर्पूरो महामायाप्रियः स्मृतः। यक्षधूपेन वा देवीं महामायां प्रपूजयेत्। मेदोमज्जासमायुक्तान् न धूपान् विनिवेदयेत्। परकीयांस्तथा घ्रातान् स्तेनीकृत्याभिमर्दितान्। पुष्पं धूपञ्च गन्धञ्च उपचारांस्तथा परान्। घ्रातान्निवेद्य देवेभ्यो नरो नरकमाप्नुयात्। न भूमौ वितरेत् धूपं नासने न घटे तथा। यथातथाधारगतं कृत्वा तद्विनिवेदयेत्। रक्तविद्रुमसालौ च सुरथः सरलस्तथा। सन्तानको नमेरुश्च कालागुरुसमन्वितः। जातीकोषाद्यसंयुक्तो धूपः कामेश्वरीप्रियः। त्रिपुरा यास्तथैवायं मातृणामपि नित्यशः। सर्वेषां पीठदेवानां कान्त्यादीनाञ्च पुत्रकौ। एष वां कथितो धूपः शृणु तं नेत्ररञ्जनम्"

केशवार्चायां षोड़शाङ्गादिधूपा यथा

"मुस्तकं गुग्गुलुः कुष्ठं कर्पूरं मलयोद्भवम्। देवदारु जटामांसी जातीकोषञ्च बालकम्। मुरा मांसी ह्यगुरुकं त्वगुशीरञ्च केशरम्। एला तथा तेजपत्रं सर्वमेतद् घृताक्तकम्। धूपोऽयं षोड़शाङ्गः स्याद्गोविन्दप्रीतिकारकः"।

द्वादशाङ्गो यथा "गुग्गुलुश्चन्दनं पत्रं कुष्ठञ्चागुरु कुङ्कुमम्। जातीकोषञ्च कर्पूरं जटामांसी च बालकम्। त्वगुशीरञ्च धूपोऽसौ द्वादशाङ्गः प्रकीर्त्तितः।

दशाङ्गो यथा "कर्पूरं कुष्ठमगुरु गुग्गुलुर्मलयोद्भवम्। केशरं बालकं पत्रं त्वग्जातीकोषमुत्तमम्। सर्वमेतद् घृताभ्यक्तं दशाङ्गो धूप ईरितः"।

अष्टाङ्गो यथा "गुग्गुल्वगुरुकं तेजपत्रं मलयसम्भवम्। कर्पूरं बालकं कुष्ठं नूतनं कुङ्कुमं तथा। अष्टाङ्गः कथितो धूपो गोविन्दप्रीतिदः शुभः"।

पञ्चाङ्गो यथा "चन्दनं कुङ्कुमं नूत्नं कर्पूरं गुग्गुलोऽगुरु। धूपोऽयं घृतसंयुक्तः पञ्चाङ्गः समुदाहृतः"।

विष्णुधूपे वर्जनीयद्रव्यम् यथा "ऐक्षवं सालनिर्यासं पद्मकं सरलं जतु। वचा मधुरिका तैलं गन्धकाष्ठं कलम्बकम्। गन्धकं टङ्कणं तालं हिङ्गुलञ्च मनःशिला। कक्कोलमूषरं दार्वी गन्धमाद्री रसाञ्जनम्। अष्टवर्गः शठी मेथी शिलाजिद् गन्धचन्दनम्। कुन्दुरु रेणुकं रास्नाऽजमोदा शतपुष्पिका। हरिद्रा जीरकं वृक्षक्षीरञ्च रक्तचन्दनम्। कर्चूरकं मरुवकं यवानी ग्रन्थिका तथा। शैलजं धातकीपुष्पं नखी मोचरसादिकम्। मुकुन्दधूपे देवर्षे! सर्वमेतद्विवर्जयेत्" पाद्मोत्तरखण्डे

श्राद्धदेयो धूपो यथा ब्राह्मे "चन्दनागुरुणी चोभे तथैवोशीरपद्मकम्। तुरुष्कं गुग्गुलुञ्चैव घृताक्तं युगपद् दहेत्"। "उशीरं वीरणमूलं तुरुष्कं सिह्लकम्" श्राद्ध०त०विष्णुधर्मे "धूपस्तु गुग्गुलुर्देयस्तथा चन्दनसारजः। अगुरुश्च सकर्पूरन्तुरुष्कस्त्वक् तथैव च। विष्णुः "घृतमधुयुक्तं गुग्गुलुं श्रीखण्ड देवदारु सरलादि दद्यादिति"। देवलः "ये हि प्राण्यङ्गजाधूपा हस्तवाताहताश्च ये। न ते श्राद्धे नियोक्तव्या ये च के चोग्रगन्धयः। घृतं न केवलं दद्याद्दुष्टं वा तृणगुग्गुलुम्" निर्णयसि०।

"अदत्त्वा गन्धमाल्यानि यो मे धूपं प्रयच्छति। कुणपो जायते भूमे! यातुधानो न संशयः। वर्षाणि चैकविंशानि नमस्कारनिरासकः। तिष्ठतेऽत्र महाभागे! एवमेतत् न संशयः" वराहपुराणम्।

विषघ्नधूपो यथा "सक्तुः सार्जरसोपेतः सर्षपा एलवालुकैः। सुवर्णातस्करतरोः कुसुमैरर्जुनस्य तु। धूपो वासगृहे हन्ति विषं स्थावरजङ्गमम्। न तत्र कीटा न विषं न दर्दुरसरीसृपाः। न कृत्याकर्मणस्तत्र धूपोऽयं यत्र दह्यते" मत्स्यपु०।

धूपान्तरं तत्रैव "कार्पासास्थि भुजङ्गस्य तथा निर्मोचनं भवेत्। सर्पनिर्मोचनो धूपः प्रशस्तः सततं गृहे"